

(de Vos van Steenwijk.)

V. verklaring van het algemeen nut der onteigening ten behoeve van uitbreiding van het stationemplacement Sittard en van het samenvoegen van de spoorwegovergangen van den Hooleweg met dien van den Bergerweg en van den Limbrichterweg met dien van den Vauerweg (93).

Deze wetsontwerpen worden achtereenvolgens zonder beaardslaging en zonder hoofdelijke stemming aangenomen;

VI. de interpellatie van den heer de Vos van Steenwijk omtrent de veiligheid van het verkeer van treinen op de brug over den IJssel bij Zwolle.

De heer de Vos van Steenwijk: Mijnheer de Voorzitter! Laat ik aanvangen met der Kamer mijn dank te betuigen, dat zij mij wel verlof heeft willen verleen tot den heer Minister van Waterstaat eene vraag te richten — met wier strekking ik Zijne Excellentie vooraf mondeling in kennis heb gesteld — betreffende de veiligheid van het verkeer van treinen op de spoorbrug over den IJssel bij Zwolle.

Gelijk der Vergadering bekend, is in de laatste jaren — vergis ik mij niet sedert 1909 — meer naar een algemeen plan gewerkt ter verbetering van den IJssel als scheepvaartweg, en is de normalisatie van die rivier, waardoor een diepere vaargeul zou worden verkregen, van zijde het Departement van Waterstaat onder handen genomen.

Zoo zijn o. a. talrijke voortreffelijke nieuwe Rijkskribben aangelegd en zijn bestaande verbeterd boven en beneden Wijhe, bij Wilsum, Windesheim, Hattem en Zalk.

Mede zijn hinderlijke ondiepten in het vaarwater door baggerwerk weggeruimd.

Gevolg van een en ander is echter geweest, dat de stroom aanzienlijk sterker is geworden en dat, naar beweerd wordt, in den bodem der rivier als het ware beweging is gekomen, welke zóó belangrijk zou zijn, dat den laatsten tijd soms in een betrekkelijk kort tijdsbestek in de buurt van de spoorwegbrug bij het Katerveer hier en daar groote diepten — men spreekt zelfs van ver boven 3 meters — ontstaan.

Mitsdien rijst de vraag, welke ik mij veroorloof aan Zijn Excellentie voor te leggen, of eene dergelijke bodemverandering bij de pijlers van bedoelde brug mogelijk is, dan wel uitgesloten kan worden geacht; zij het wegens plaatselijke omstandigheden, dan wel dank zij de genomen voorzorgsmaatregelen.

Is het eerste het geval, dan — het behoeft wel geen nader betoog — zou de veiligheid van het verkeer van treinen op de brug grootelijks schade lijden en in de toekomst een ongeluk, waarbij het verlies van menschenlevens te betreuren ware, te vreezen zijn.

Nu wil ik wel aanstonds zeggen, dat ik voor mij er geen oogenblik aan twijfel of, aangezien het Departement van Waterstaat natuurlijk geheel op de hoogte is van hetgeen ten aanzien van den rivierbodembodem plaats grijpt, zoo noodig door de goede zorgen van den Minister op gansch genoegzame wijze reeds voorzien is en voortaan ook zal worden, om een ramp als ik noemde te voorkomen.

Maar voor de geruststelling van het publiek, dat beangstigd wordt door geruchten betreffende belangrijke wijzigingen in den bodem van den stroom niet ver van bedoelde brug, waarmede in verband wordt gebracht — wellicht ten onrechte — het in den laatsten tijd opvallend langzamer rijden der treinen op de brug, komt het mij wenschelijk voor, dat Zijne Excellentie ten deze de noodige inlichtingen geve.

Te gereeder ben ik tot het stellen van mijne vraag overgegaan, waar ik er mij vooraf van heb vergewist, dat tegen hare beantwoording bij Zijne Excellentie niet het minste bezwaar bestaat.

Ik vertrouw, Mijnheer de Voorzitter, dat, zoo de Minister de geruchten omtrent de bodemverandering in den IJssel al niet naar het rijk der fabelen zal kunnen verwijzen, hetgeen ik voorzeker de gelukkigste uitkomst zou achten. Zijne Excellentie althans zal kunnen verklaren, dat bij de pijlers der brug zelf zoodanige wijziging niet is te duchten, hetzij ten

(de Vos van Steenwijk e. a.)

gevolge van hunne natuurlijke ligging, hetzij vanwege de door het Departement van Waterstaat bereids getroffen maatregelen.

De heer Lely, Minister van Waterstaat: Mijnheer de Voorzitter! De vraag van den geachten afgevaardigde betreft de veiligheid van het verkeer over de spoorwegbrug over den IJssel bij Zwolle en komt hierop neer, of daar ter plaatse belangrijke ontgrondingen zijn voorgekomen of wel zijn te vreezen. De geachte afgevaardigde was zoo welwillend mij eergisteren zijn voornemen tot het stellen van deze vraag mede te deelen, waardoor ik in de gelegenheid ben geweest dienaangaande bij het betrokken staats-toezicht inlichtingen in te winnen. Ik dank den geachten afgevaardigde voor die welwillendheid, evenals u, Mijnheer de Voorzitter, voor uw besluit om deze interpellatie niet aan de orde te stellen, vóórdat ik de gelegenheid zou hebben gehad de betreffende inlichtingen te ontvangen.

Uit den aard der zaak heb ik mij het eerst gewend tot den raad van toezicht op de spoorwegdiensten, die verantwoordelijk is voor de veiligheid van het verkeer. De raad heeft mij als antwoord daarop medegedeeld, dat hij niets vernomen had van in de nabijheid dier brug voorgekomen ontgrondingen en dat de chef van dienst van weg en werken van de Nederlandsche Centraal Spoorwegmaatschappij den raad eergisteren heeft bevestigd, dat ook hem van ontgrondingen niets ter oore kwam en dat daarvan ook niets gebleken was bij de peilingen, welke periodiek nabij die brug gedaan worden. Voor alle zekerheid heb ik echter in afwachting van dat bericht mij niet beperkt tot de vraag aan den raad van toezicht, die natuurlijk betrekking moest hebben op waarnemingen van eenigen tijd geleden, maar heb ik ook onmiddellijk order doen geven aan den opzichter van den waterstaat Kooreman te Kampen, om peilingen bij de bedoelde brug te doen, en gisteravond heb ik daaromtrent het volgende telegram ge-
gange:

„Volgens heden verrichte opname heeft bij spoorbrug over IJssel te Katerveer sinds October 1914 slechts eene verdieping van 1 à 2 decimeter plaats gehad. De tegenwoordige toestand van den rivierbodembodem levert geen enkel gevaar voor de pijlers der brug op. Van 500 meter boven tot 500 meter beneden de brug wordt mede slechts geringe verdieping aangetroffen.”

Mijnheer de Voorzitter! Er is dus geen enkele reden om ongerust te zijn over den toestand van het rivierbed bij de brug te Zwolle en om te onderstellen, dat het rijden over die brug min of meer gevaarlijk zou zijn.

Ik vermoed dan ook, dat de vrees voor gevaar, zooals de geachte afgevaardigde ook reeds aangaf, voornamelijk haar oorsprong vindt in het buitengewoon langzaam rijden dat thans over de spoorwegbrug nabij Zwolle geschiedt. Men rijdt daar namelijk op het oogenblik met een snelheid van niet meer dan 10 K.M. per uur. Dit is echter een maatregel, die in geen enkel opzicht in verband staat met de verkeersveiligheid over de brug met het oog op den toestand van het rivierbed of de constructie van de brug, maar die maatregel is genomen op bevel van den opperbevelhebber van land- en zeemacht, uitsluitend in verband met militaire maatregelen in het belang der defensie.

De heer de Vos van Steenwijk: Mijnheer de Voorzitter! Ik ben den Minister dankbaar voor de gegeven inlichtingen op mijne vraag omtrent de veiligheid van het verkeer over de brug bij Zwolle, maar ik kan toch niet nalaten mijne verbazing te kennen te geven over hetgeen ik gehoord heb.

Heb ik het wel, dan heeft de opzichter te Kampen bericht, dat van 500 meter boven tot 500 meter beneden de brug slechts eene geringe verdieping wordt aangetroffen.

Deze mededeeling is in lijnrechten strijd met een rapport, dat uitgebracht is door de waterleidingscommissie te Zwolle aan burgemeester en wethouders, waarvan ik Zijne Excellentie op de hoogte stelde.

5de VERGADERING. — 28 OCTOBER 1915.

Interpellatie van den heer de Vos van Steenwijk.

(de Vos van Steenwijk e. a.)

Volgens dat rapport is eene belangrijke bodemverdieping bij den zinker beneden de brug bij het Katerveer te vreezen. De afstand van den zinker tot de brug is veel geringer dan 500 meter.

De heer **Franssen**: Mijnheer de Voorzitter! In verband met deze zaak heb ik, toen ik kennis kreeg van de aangevraagde en toegestane interpellatie, mij gewend tot den burgemeester van Zwolle om eenige inlichtingen betreffende dat rapport, waarin werd gesproken van een verdieping van drie meter. Ik heb het volgende telegram gekregen:

„Het cijfer drie meter heeft betrekking op ligging van den te leggen zinker beneden rivierbodem. Plaatselijke uitspoelingen kunnen veel dieper gaan, wel tot zeventien meter. Inlichtingen zijn directeur waterleiding verstrekt in officieel gesprek over zinkeraangelegenheden door opzichter waterstaat Kampen, die wees op de gevaren welke den bestaanden bij de brug gelegen zinker kunnen bedreigen.”

Nu is die zinker bij de brug gelegen ongeveer 100 M. van de pijlers af en ik kan mij voorstellen, dat de heer de Vos van Steenwijk geschrokken is van dat rapport, en meende dat de spoorwegbrug daardoor in gevaar werd gebracht. Waar de waterleidingcommissie het cijfer van drie meter niet lichtvaardig heeft genoemd, maar is afgegaan op inlichtingen, verkregen uit een officieel gesprek met den opzichter van den waterstaat te Kampen, die wees op het gevaar dat 100 M. van de pijlers af den zinker bedreigde, geloof ik dat het door den Minister toegezegde onderzoek gewenscht en noodzakelijk zal zijn.

(Minister Lely e. a.)

De heer **Lely**, Minister van Waterstaat: Mijnheer de Voorzitter! Ik kan slechts herhalen wat mij gisteravond officieel is gerapporteerd door den opzichter van den waterstaat, „dat van 500 meter boven tot 500 meter beneden de brug slechts geringe verdieping werd aangetroffen”. De opzichter deelt verder in zijn telegram ten aanzien van den zinker der Zwolsche waterleiding nog het volgende mede: „De bestaande zinker der Zwolsche waterleiding, op 80 meter beneden de spoorwegbrug gelegen, reikt niet boven den rivierbodem.”

Over het rapport van de Zwolsche waterleidingcommissie kan ik mij thans niet uitlaten. Eerst hedenochtend heb ik dit rapport in verband met een subsidiequaestie ontvangen. Ik zal niet nalaten dit rapport grondig te doen onderzoeken. De officieele berichten omtrent den bestaanden toestand zijn echter zoo absoluut geruststellend, dat men volkomen veilig over de brug kan rijden.

De heer **Franssen**: Mijnheer de Voorzitter! Ik wensch er op te wijzen dat diezelfde opzichter tegenover de waterleidingcommissie te Zwolle anders gesproken heeft.

De beraadslaging wordt gesloten.

De **Voorzitter**: Namens de Kamer dank ik den heer Minister voor de verstrekte inlichtingen.

De vergadering wordt tot nadere bijeenroeping gescheiden.